

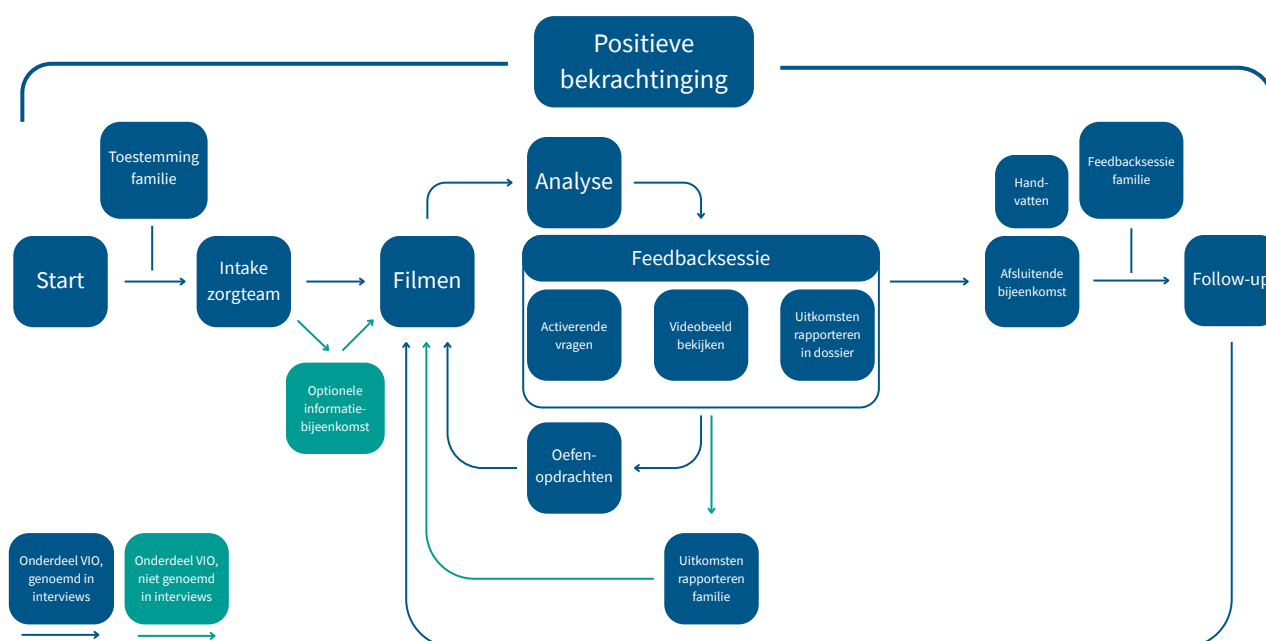
Factsheet 1: werkingsmechanismen van VIO

Video Interventie Ouderenzorg (VIO)

VIO is een erkende psychosociale interventie waarbij zorgmedewerkers via videobeelden en oefenopdrachten leren om beter om te gaan met probleemgedrag bij personen met dementie. In opzet bestaat VIO uit het filmen van zorgmedewerkers tijdens hun interactie met de persoon met dementie. Vervolgens worden deze filmfragmenten – onder begeleiding van een geschoolde VIO begeleider – in teamverband bekeken en besproken. Het proces van filmen, bekijken en oefenen herhaalt zich gemiddeld 3-5 keer. Door het zien en bespreken van de beelden vanuit een positieve insteek, worden zorgmedewerkers zich meer bewust van hun eigen aandeel in de interactie en leren ze in hun communicatie beter aan te sluiten bij de persoon met dementie. Om borging van VIO te bevorderen binnen de organisatie, wordt een afsluitende sessie georganiseerd. De verkregen inzichten worden ook gedeeld met naasten. Zo kan VIO bijdragen aan een betere zorgrelatie, aan een betere kwaliteit van leven van de persoon met dementie en mogelijk aan minder probleemgedrag.

Hoe werkt VIO volgens praktijkdeskundigen?

Om deze vraag te beantwoorden, werden in het project ‘Leren zien wat werkt’ acht VIO-begeleiders en drie zorgmedewerkers met veel ervaring met VIO geïnterviewd. Onderstaande figuur laat zien welke elementen van VIO door hen naar voren zijn gebracht en besproken. De volgende pagina beschrijft waarom en wanneer VIO volgens hen werkt.

Waarom en wanneer VIO werkt

Uit de interviews kwamen verschillende factoren naar voren die volgens praktijkdeskundigen bepalen hoe VIO werkt, voor wie en onder welke omstandigheden:

Zorgteam

- Het bekijken van de beelden, aan de hand van vragen gestimuleerd worden daarop te reflecteren en vervolgens in de praktijk oefenen met opdrachten, sluit aan bij de manier van leren van zorgmedewerkers. Door het leren begrijpen van de persoon met dementie, kan het geleerde ook in een andere situatie worden toegepast. Geïnterviewden geven aan dat het leerproces minder goed verloopt als de motivatie lijkt te ontbreken om deel te nemen aan feedbacksessies of er veel wisselingen binnen het team zijn.
- Om samen te kunnen reflecteren, van elkaar te kunnen leren en als team op één lijn te kunnen komen, is vertrouwen en veiligheid binnen een team nodig.
- Een voorbeeldfiguur/kartrekker binnen het team die positief tegenover VIO staat en er voor open staat als eerste gefilmd te worden, kan helpen om een team mee te krijgen in het proces.
- De verwachtingen van het VIO traject en de VIO begeleider en mogelijke weerstand ertegen, kunnen een belangrijke rol spelen. Soms verwachten zorgmedewerkers dat de VIO begeleider het probleemgedrag op komt lossen, of begrijpen ze niet waarom het traject langer duurt en de beelden in kleine stapjes bekeken en besproken worden.

VIO begeleider

De manier waarop de VIO begeleider diens omschreven rol invult, is medebepalend voor wat er met VIO bereikt kan worden. Het investeren in het opbouwen van vertrouwen en wegnemen van weerstand kan helpend zijn. Ook het investeren in de borging na afloop van het VIO traject door het organiseren van een multidisciplinaire bijeenkomst en het stimuleren van iemand uit het team om als kartrekker op te staan, worden genoemd.

Organisatorische randvoorwaarden

VIO is een interventie die tijd en inzet vraagt. Een betrokken leidinggevende en een faciliterende organisatie helpen hierbij. Ook het tijdig inzetten van VIO, op een moment dat zorgmedewerkers nog energie en ruimte hebben voor de benodigde extra inzet, is belangrijk.

Naasten

De inzichten worden met hen gedeeld, net als de uiteindelijke handvatten. Indien gewenst kunnen zij de beelden onder begeleiding van de VIO begeleider bekijken.